හෙළි වූ රහසක්

සූරිය බන්ඩාරගේ සොහොන වටා දිස්වූවේ එකම ජන ගංගාවකි. ජාති, කුල, ආගම් යනාදි පටු භේද නොසලකා මෙතරම් මිනිස් හිස් ගොඩක් එක්වූ රහස වූවේ ඔහු තුළ තිබූ සැබෑ මිනිස්කම ය. ඔහු මිනිසුන් අතර දෙවියන් ය. විවිධ සමිති සමාගම් හා ගම් නියම්ගම් වලින් ඔහු ගුණ කැටි කොට නිර්මාණය කළ දැවැන්ත බැනර් හා කොඩි ලෙලදුන්නේ මළ ගිය සූරිය බන්ඩාරගේ ගුණකථනයන් කියා පාන්නක් මෙන් ය. ඔහු ධනකුවේරයෙකි. නමුත් මිනිසුන් අතර ඔහු සාමාන්‍ය පුද්ගලයෙකි. අනිත්‍ය වූ ලොවක නිත්‍ය වූ දෙයකි මරණය. ඒ දියදහමට සූරිය බන්ඩාර ද මුහුණ දුන්නේ ය.

සූරිය බන්ඩාරගේ ජීවිතයේ වැදගත් සන්ධිස්ථානයක් වූවේ ඔහුගේ විවාහයයි. වැඩිදුර අධ්‍යාපනය සඳහා ඔහු විදෙස් ගතවුනේ වසර දෙකකට ය. ඒ කාල පරාසය තුළ සිදුවූ දේ බොහෝ විය. ඔහු ගිය කල ඔහුගේ දයාබර මෑණියෝ බලවත් සේ රෝගි තත්වයට පත්වූහ. බොහෝ දක්ෂ, විශේෂඥ වෛද්‍යවරුන්ගෙන් වෙදකම් ලබා ගත්තත් ඇයට හිමි වූයේ රෝද පුටුවට ජීවිතය සීමා වීමය. තම වලව්වේ කොතෙක් දැසි දසුන් සිටියත් ඈ පාලුවෙන් කාන්සියෙන් පසුවුනි ය. වලව්වේ මුදලිතුමා මේ ගැන නිතර ම සිත සිතා සිටියේ ය. මේ ප්‍රශ්නය ගැන ඔහු තලගොඩ වලව්වේ මුදලිතුමා සමඟ කීවේ ඉතා ශෝකයෙන් ය. තලගොඩ වලව්වත් මොරගහ වලව්වත් අතර කාලාන්තරයක් තිස්සේ අඛන්ඩව සමීප සබඳතාවයක් තිබිණ. ඕනෑම ප්‍රශ්නයක් විසඳුවේ දෙපාර්ශය එක්වීමෙනි. නෑදෑකමට වඩා මිත්‍රකම දැඩි ය. දෙපාර්ශවය ම ධනවත්, බලවත් හා කුලවත් බවින් සමබර ය. තලගොඩ වලව්වේ පවුලේ ගෑණු ළමයි සිවුදෙනෙකි. එකම පිරිමි ළමයා වූවේ ජනකකුමාර ය. මොරගහ වලව්වේ සිටියේ සූරිය බන්ඩාර පමණය. කුඩා කාලයේ සිට මෙ ළමයි සහෝදරත්වයෙන් ජීවත් වූවෝ ය. මොරගහ වලව්වේ ගෑනු දරුවෙකු නැතිකම ගැන නිතර ඒ දෙමල්ලෝ දුක් වූවෝ ය. ළමාතැනී තලගොඩ වලව්වේ ළමයින්ට තම දරුවන්ට මෙන් ආදර කළා ය. ඒ පවුලේ බලාම ගෑනු ළමයා වූ තමරා කුමාරිට පුදුමාකාර ලෙන්ගතුකම් පාමින් ඈ සුරතල් කළේ පොඩි කාලයේ සිටම ය. ඇයත් සූරිය බන්ඩාරගේ මවට තම මෑණියන්ට මෙන් ආදරය දැක්වීය.

තම රෝගී වූ බිරිඳගේ තනිකමට තමරා කුමාරි කැඳවාගෙන ආවේ දෙපාර්ශයේ කැමැත්ත අනුව ය. ඈ දැන් රූබර කතකි, විනිතය. ඈ ඉතා සතුටින් තම නැන්දම්මාට උපස්ථාන කළා ය. දෙදෙනා ඉතා ලෙන්ගතු විය. මෙහෙකරුවන් කළ යුතු වැඩ පවා ඈ කළේ කැමැත්තෙනි, ඈ මේ නිවසට ආ දා පටන් නව එළියක් උදාවුව සේ ය. රෝගී ළමාතැනී නිතර තම පුතා ගැන සිතුවා ය. ඔහුගේ සහකාරිය වශයෙන් තමරා කුමාරි සුදුසු බව වැටහිනි. ඒ බව තම ස්වාමි පුරුෂයාට කීවා ය. ඔහු ද එයට කැමති විය. දෙපාර්ශය කතා කරගත් පරිදි ඒ අදහස අනුමත කර ගත්තෝ ය. මේ ගැන සූරිය බන්ඩාරවත් තමරා කුමාරිවත් කිසිත් දැන නොසිටියෝ ය.

කාලය වේගයෙන් ගතවිය. සූරිය බන්ඩාර මව් රටට ආවේ දැඩි චිත්ත ප්‍රීතියකින් ය. ඔහු ශපථ කරගත් පොරොන්දුව ඉටු කර ගැනීමට කාලය උදාවූවා සේ දැනින. ඔහු සිය නිවසට එනවිට මවගේ තත්වය දැක මහත් දුකකට පත්විය. ඒ තත්වය නොදැන්වීම ගැන තම පියාට දොස් නැගුවේ ය. සූරිය බන්ඩාර එරට සිට මවට කතා කරන විට ඔහු සමඟ හොඳින් කතා කළා මිස ඈ රෝගී තත්වය සඟවාගෙන සිටියා ය. සූරිය බන්ඩාරගේ මවගේ රෝගය උත්සන්න විය. අප්පච්චී තම පුතුට කතාකර වලව් දෙපාර්ශය ගත් තීරණය දැනුවත් කළේ ය. සූරිය බන්ඩාරගේ ඇස් උඩ ගියේ ය. අප්පච්චී, මේ මොනව ද කියන්නේ ? අම්මා අසාධ්‍ය තත්වයක. ඒ සමගම ඔහුගේ මෑනියෝ තම පුතු ලඟට කැඳවා සිප වැළඳ, පුතේ ඔබේ අනාගත සහකාරිය මෙන්න කියා තමරා ලඟට කැඳවා ඔහුට භාර දුන්නී ය. ඇඳ වටා සිටි පිරිසට මෙය මහත් පුදුමයක් විය. සූරියබන්ඩාර දෙලොවක් අතර මැදිවිය. අහස පොලොව ගැටලන ප්‍රශ්නයක් විය. ඔහු සිතුවිලි සයුරක මැදිවී සිටිය දී මවගේ අවසන් සුසුම වාතලයට මුසුවිය. මවගේ අවසන් කටයුතු නිමා වූ පසු කටු ලැහැබක පැටලුන සිත අතීතයට පියා සැලුවේ ය.

සූරියබන්ඩාර මෙරටට ආ පයින් ම ගියේ තම පෙම්වතිය වූ මධුරී සොයාගෙන ය. ඔහුත් ඇයත් අතර ශපථ කරගත් විවාහයට අවශ්‍ය ඇඳුම් පැලඳුම් හා ආභරන ගෙනාවේය. ඒවා මධුරීට තිළිණය කර, මහත් සතුටක් වින්දේ ය. තව නොබෝ දිනකින් දෙදෙනාගේ විවාහ මංගල්‍ය සිදුකරන බව ද කියා, තම නිවසට ගියේ ය. එහිදී තමා කිසි දින බලාපොරොත්තු නොවූ ප්‍රශ්න වැලක් හිස මත කඩා වැටුනි.

මධුරී නාගරික, වත් පොහොසත් කමින් යුත් විනීත, රූබර තරුණියෙකි. සූරියබන්ඩාරට ඈ හමු වූවේ සරසවි බිමේදී ය. ඔවුන්ගේ සුහද ඇසුර අනාගත ප්‍රේමයේ උල්පත විය. ඈ නාගරික වුවත් වෙනත් නාගරික තරුණියන් තුළ දක්නට නොලැබෙන විශේෂ යහගුණයෙන් පිරී ඉතිරී ගිය මන බඳින තරුණියෙකි. ඇගේ යෞවන දිවිය ඔපවත් වූවේ නිහතමානි ගුණය නිසා ය. උසස් රජයේ සේවක දෙපලකගේ වැඩිමහල් දියණිය ඇය ය. ඇයට සිටියේ නංගි පමණක් ය. ඇය ද උගත්, රූමත්, ගුණවත් තරුණයෙකි. සූරිය බන්ඩාර මධුරී හා පෙමින් වෙලුනේ දුර ගමනක් යෑමට සිතාගෙන ය. ඇයත් ඔහුගේ හද්‍ර යෞවනයේ විකසිත වූ සුවඳවත් පුෂ්පයන් දෙකක් මෙන් විය. ඇය ගොහොරු මඩ වලක පිපි සියපතකි. විශ්වාසය, අවංකත්වය මත ගොඩනැගුන ප්‍රේමය විශිෂ්ටයි. සෙුළුරුවිය පෙම් රජ දහන නිර්මලය, ගැඹුරු ය. අද්විතිය වින්දනයකින් යුක්ත ය. ආලය වනාහි මිනිසා සමාධිගත කරන, ලොව බිහි වූ කලාවකි. මනසින් විඳි සංවේදීතාවන් හා සෞන්දර්ය අගයන් දෙදෙනාගේ හදවත් තුළ නිධන් ගතවී තිබිණ. මානව අධ්‍යාත්මය පෝෂන වූ සවිබල යදමක් විය. එහෙත් ඒ සවිබල යදම සොරු ගෙන ගොස් ය. සූරිය බන්ඩාර විදෙස් ගතවුනේ ඇය විවාහ කරගන්න බවට පොරොන්දු වෙමිනි. ඈ ඔහු එනතෙක් බලා සිටියේ තම පෙම්බර දෙමව්පියන්ට පවා එරෙහි වීමෙනි. තම නැගනියගේ පෙම්වතා නංගීටත්, දෙමව්පියන්ටත් කීවේ ඉක්මනින් ඒ දෙදෙනාගේ විවාහය සිදුකළ යුතු බව ය. නමුත් වැඩිමහල් සොයුරිය සිටියදී එසේ නොකළ හැකි බව දෙමව්පියෝ ඔවුන්ට කීවෝ ය. ඉන් පසු නා නා මිදිලියේ විවාහ යෝජනා රැසක් ගෙන මධුරීගේ විවාහය සිදු කරන්නට සූදානම් විය. නමුත් මධුරී තම පෙම්වතා එනතෙක් සිටින බව පැවසුවා ය. නංගී විවාහ වී තම මනාලයාත් සමග විදෙසයකට පිටමං විය. රෝගී වූ මව්පියෝ මිය ගියෝ ය. මධුරී සූරිය බන්ඩාර එනතෙක් බලා සිටියා ය.

සියල්ල කණ පිට පෙරලුනි ය. මධුරී හමුවිමට සූරිය බන්ඩාර ගියේ හද පිරුණු දුකකින් ය. වෙනදා මෙන් ම ඇය සූරිය බන්ඩාරගේ පැමිණීමෙන් සතුටක් විඳ, ඔහු පිළිගැනීමට ඉදිරියට පැන්නා ය. නමුත් ඔහුගේ මැලවූ වත දුටු ඈ විමසිලිමත්ව කතා කළා ය. වරදකට අසුවූවෙකු මෙන් ඔහු තමාට මුහුණ පෑමට සිදුවූ සියල්ල ඈ ඉදිරියේ දිග ඇරියේ සුසුම් හෙලමින් ය. නොසඟවා කිවූ සිද්ධිය ඉදිරියේ ඈ විශ්මිතව, කම්පිතව ගොලු වී සිටියා ය. ධ්‍යානයට පත්වී සිටි උවැසියක් මෙන් නැවත ඇගේ හඬ අවදි කළා ය. ඈ කෝප නොවී ය. වෛර කිරීමට හෝ පලිගැනීමට සිතුවේ නැත. ඇයට හිමිවිය යුතු දෛවය මෙය බව සිතා සූරිය බන්ඩාර අමතා ඈ මෙසේ කීවා ය. ''මරණාසන්න මොහොත් දී අම්මා ඔබෙන් ඉල්ලූ දෙය ඔබ ඉටු කරන්න. තමා හැදු වැඩූ සෙනෙහෙබර මවක තරම් උතුම් වස්තුවක් ලොව නැත. ඉරු එළියේත් මවගේත් වටිනාකම මැක්සිම් ගෝර්කි නමැති රුසියන් ලේඛකයාගේ කියමනෙන් එය පසක් වේ. අමමාගේ එකම දරුවා ඔබ නේද ? ඒ නිසා, ඇගේ ඉල්ලීම පරිදි තමරා හා ඔබ යුග දිවියට පිවිසෙන්න. මා ඔබ සමගවත් අම්මා සමගවත් තුන් හිතකින්වත් තරහක් නෑ. මා ඔබගෙන් ඉල්ලන එකම ඉල්ලීම නම්, තමරා විවිහ කරගන්න, එයට මගේ නොවක් ශුභ පැතුම්ය'' එහෙත් සූරිය බන්ඩාර එයට වෙනත් විකල්පයක් යෝජනා කළේ මධුරී ගැන තිබූ සත්‍ය ප්‍රේමය නිසා ය. සමාජ සාරධර්ම වැට කඩොලු බිඳ දමා එසේ කිරීමට ඇය කැමති නොවී ය. දිවි හිමියෙන් ම තනිකඩ දිවියක් ගත කිරීමට තරම් ඈ හිත ධෛර්යමත් කර ගත්තා ය. තමරාත්, මාත් ගැහුණු ය. තමාගේ විවාහක පුරුෂයාට අනියම් බිරිඳක් සිටිනවා නම් ඇය විඳින දුක දන්නේ ගැහැණියක් පමණයි. ඒ නිසා ඔබ මා හා ගත කළ අතීතය වළලා දමන්න, සහෝදර ප්‍රේමයකට එය පරිවර්තනය කර අප විවෘතව ඇසුරු කරමු! යි ඈ යෝජනා කෙළ් උපේක්ෂා සහගතව ය. ඇගේ බලවත් ඉල්ලීම පරිදි තමරා කුමාරි හා සූරිය බන්ඩාර යුග දිවියට පත්වූහ. ඔහු ආදර බිරිඳට සැමියෙක් විය. දරු දෙදෙනාට පෙම්බර පියෙක් විය. එහෙත් ඔහුට පහසුවෙන් අතීතය අමතක කර දමන්නට අසීරු විය. රබර් බෝලයක් දිය යට ඔබාගෙන සිට එය අතහැරිය විට යළි එය උඩට එන පරිදි මධුරීගේ ගුණ සිහිවිය. ඇයට වෙනත් විවාහයක් කරගන්නට කොතෙක් බල කළත් ඈ එයට එකඟ නොවී ය. ඈට උපතින් උරුම වූ දිවිය මෙය යයි සිතා ඈ සැනසුමෙන් තනියම ජීවත් වූවා ය. ඉඳ හිට සූරිය බන්ඩාර ඇවිත් ඇගේ දුක සැප බැලුවේ තම එක කුසහොත් සහෝදරයෙක් ලෙසිනි. නිහඬ දැනුම් සම්භාරයක් පිරිනැමු තක්ෂිලාවන් වැනි මධුරී හමුවෙන හැම අවස්ථාවේ ම ඔහුගේ බිරිඳ හා දරුවෝ ගැන අසා ප්‍රීති විය. ඈ තනියම ජීවත් වීම ඔහුට දුකකි. නමුත් එය මධුරීට සැඟවුවේ නැත. මධුරී හා විසූ ඥාති දුවට ඈ මවක් මෙන් සියලු යුතුකම් ඉටුකරමින් තම රැකියාවෙන් තෘප්තියක් විඳිමින් ජීවිතය ගෙවූවා ය.

තනිකම අතීත සිදුවීම් වලට කොතෙක් වටිනාකම් ලබා දෙන්නේ ද ? තමාට පණ මෙන් ආදරය කළ පෙම්වතා පසුව තම සහෝදරයෙක් ලෙස ජීවත් වේ. තමා වටා තිබූ එකින් එක මිනිස් ජීවිත තමාගෙන් ඈත්වුනේ මොන තරම් අකරුණාවන්ත ලෙසට ද ? නංගී සැමියා සමඟ වෙන රටක ය. දෙමව්පියෝ මිය ගොස් ය. විශාල වස්තු සම්භාරයක් රැක ගැනීමත් අද අසීරු ය. එදා ඔවුන් මට ශක්තියක් විය. ඒ ශක්තීන් හීන වී ගොස් ය. තේරුම් ගත නොහැකි ජීවිතය ප්‍රශ්න පත්‍රයකි. ඒ තුළින් අනාත්ම භාවය මධුරී දුටුවා ය.

දිනක් මධුරී අහඹු ලෙස පත්‍රයේ පළ වූ මරණ දැන්වීමක් දැක සසල විය. අදහා ගැනීමට පවා බැරි සිදුවීමකි. සතියකට පෙර තමා හමුවීමට ආ සූරිය බන්ඩාර මිය ගෙස් ය. නිමල හදක් තිබූ මිනිසෙකුගේ වියොවින් ඈ කම්පිත විය. මෙවන් දුකක් ඇයට ජීවිතයේ කෙදිනකවත් සිදුවී නැත. මේ මරණය කෙසේ සිදුවූවා දැයි දැනගැනීමට තම හිත මිතුරියකට දැන්වූවා ය. ඈ සොයා බලා ඔහුගේ අවසත් දසුන දැක බලා ගන්නට මිතුරිය සමග සූරිය බන්ඩාරගේ නිවසට ගියා ය. ඇයට දරු දෙදෙනාත් බිරිඳත් දකින විට වාවා ගත නොහැකි ශෝකයකින් හද පෙළින.

සූරිය බන්ඩාරගේ මරණය සිදුවී මසක් ගතවිය. තමාරගේ මල්ලී ජනක කුමාර සූරිය බන්ඩාරගේ සොහොන වෙත ගියේ ඒ වටා ශුද්ධ පවිත්‍ර කිරීමේ චේතනාවෙනි. ඔහුට සූරිය බන්ඩාර හිතෙන් අතහැර දැමිය හැකි පුද්ගලායෙක් නොවී ය. එතරම් ම ජනක තම මස්සිනා වූ සූරිය බන්ඩාරට හිතවත් ය. විශ්වාය, ආදරේ ය. ජනක ඈතදීම දුටු දසුනකින් පුදුමයට පත්විය. සූරිය බන්ඩාරගේ සොහෙන ලඟ රූබර කතක් විය. සුදු වතකින් සැරසී, සුදු මල් කළඹක් ගෙන නෙත් බිමට යොමාගත් නාඹර යුවතිය දැක කුකුසක් ඇතිවිය. ඔහු කල්පනා සහගතව පසෙකට වී ඈ ගැන බලා සිටියේ රහස් පරීක්ෂකයෙකු මෙන් ය. පෙනෙන නොපෙනෙන මානයේ සිටි ජනක දුටුවේ, ඈ ඉටිපන්දමක් දල්වා සොහොන මත තැබූ හැටි ය. ඉන් පසු සන්සුන්ව හෙමින් හෙමින් ගොස් ත්‍රී වීජරයක නැගී ගියා ය. මෙයට පෙර කිසි දිනෙක නොදුටු, නොහඳුනන, නොදන්නා ඇය කාගේ කවු ද ? මේ සොහොනට මල් පිදුවේ ඇයි ? සූරිය බන්ඩාරගේ අනියම් බිරිඳක් ද ? වැනි ප්‍රශ්න ගොඩක් තම හිත තුළින් ගලා එන්නට විය. ඒ අනුව, හාරා අවුසසා බැලීමේ සිතක් ඇති විය. ඇය ත්‍රීවීලරයේ ගිය පසු ජනක තම වාහනය පණ ගැන්වීය. ඒ අයට නොදැනෙන පරිදි පසු පස ගියේ ය. රථය නතර විය. ඈ සුවිසල් මැදුරකට ඇතුල් වී වහා දොර වසා ගත්තා ය. ජනක මේ සියල්ල නැරඹුවේ චිත්‍ර පටයක් බලන්නාක් මෙන් ය.

දිගු කල්පනාවක වැටී සිටි ජනක මේ පැනයට පිළිතුරු සොයාගැනීමට නම් ඈ හමුවිය යුතු බව සිතුවේ ය. ඒ අනුව ඈ මුණගැසීමට මඟක් සොයා ගත්තේ තීක්ෂණ නුවණකින් ය. ජනක විශ්ව විද්‍යාලයේ ශිෂ්‍යයෙක් නිසා සමාජ සමීක්ෂණයකට කරුණු සොයන බව දන්වා, ඈ මුණ ගැසිනි. මොහොතකට පෙර සොහොන් භූමියේදී දුටු රූබර, සෝබර ලලනාව ඔහු අබියස විය. ඈ ආචාරශීලි සුහද පිළිගැනීම ඔහුට ප්‍රීතියකි. පළමුවෙන් ම තමාගේ මාතෘකාවට අවශ්‍ය දේ සාකච්ඡා කර, අනතුරුව තම ගැටලුවට පිවිසුනිය. අක්කේ! මගේ පැමිණීම ඔබට බාධාවක් ද? සුදු වතකින් සැරසී සිටින්නේ පන්සල් යන්නට ද ? ඔයාගේ ස්වාමි පුරුෂයාගේ රැකියාව කුමක් ද ? වැනි විවිධ ප්‍රශ්න ඇගෙන් ඇසුවා ය. රාහුල හිමි එදා වනිතාව දුටවේ මිහිබට සුරලියක් ලෙස ය. මධුරීත් එවැනි කතක් බව මා දුටුවේ ඇගේ රූ

ඊළඟ පිටුවට........